

*Carabus violaceus* L. Van het ras *purpurascens* FABR. bezit ik exemplaren, gevangen in Zuid-Limburg en op de Veluwe. Behalve de sculptuur der dekschilden is voor dit ras de habitus karakteristiek. De bijzonder slanke vorm en het evenwijdig verloop der zijden van het achterlijf doen dezen vorm reeds op het eerste gezicht opvallend van de type verschillen.

Ras *subcrenatus* GÉHN. Exemplaren van dezen vorm bezit ik van Tiel en Garderen (Veluwe). Deze vorm is beslist geen variëteit van het ras *purperascens* FABR. De habitus is geheel verschillend en komt meer met die van de type overeen. Opvallend is de aanzienlijke grootte der exemplaren in de Betuwe gevangen. Het kleinste mannetje meet nog 30 mM. en is even groot als het bij Garderen gevangen wijfje. Overgangen verbinden dit ras met de var. *asperulus* KR., waarvan ik een typisch exemplaar bij Tiel heb gevangen.

*Carabus monilis* F. De var. *consitus* PANZ. is veel algemeener dan de type, die trouwens door overgangen met de variëteit verbonden is. Evenals bij vele andere *Carabi*, valt bij deze soort een neiging te constateeren tot vereenvoudiging van de sculptuur der dekschilden. Met name de tertiaire intervallen zijn onderhevig aan oplossing en vervlakking. Bij den typischen *consitus* zijn de tertiaire intervallen weliswaar zwakker ontwikkeld dan de secundaire, doch nog duidelijk en doorlopend. Dan treft men exemplaren aan, waarbij de tertiaire intervallen nog fijner zijn geworden en onregelmatig worden onderbroken, zoodat ketenrijen met zeer ongelijke lengte der streepjes ontstaan. Vervolgens worden die streepjes korrels, daarna de korrels steeds fijner en vlakker, totdat ten slotte van de tertiaire intervallen slechts bij flinke vergrooting nog sporen te zien zijn. Een dergelijk exemplaar bezit ik uit Z.-Limburg.

Rotterdam.

D. L. UYTENBOOGAART.

### Nachtvangst van Lepidoptera op licht.

Het is den Lepidopterologen genoeg bekend, dat sterke lichtbronnen des nachts eene groote aantrekking op vele vlindersoorten, vooral op de manlijke exemplaren, uitoefenen.

Evenals bij de vangst op gesmeerde boomen, moet echter het weder medewerken, m. a. w. de dieren moeten „in beweging” zijn. Warmte, duisternis en vocht werken gunstig. Een zwoele zomernacht met bewolkte lucht en niet te drogen dampkring, liefst met nu en dan een licht regenbuitje, vormt het ideale weder voor den lepidopteroloog, die de nachtvangst wil uitoefenen.

Terwijl nu op de gesmeerde boomen de Uilen, de Noctuiden, de hoofdmassa uitmaken en de exemplaren bij nader onderzoek niet meer bepaald tot ééne der beide seksen blijken te behooren, komen op licht allerlei *Heterocera* af, doch de Noctuiden in den regel het minst, terwijl in 't algemeen gezegd kan worden, dat vrouwelijke voorwerpen uitzonderingen zijn.

De nacht van 22 op 23 Juli 1914 was voor de lichtvangst zeer gunstig, gelijk mij bleek, toen, nadat de duisternis was ingetreden, gedurig vlinders door de openstaande vensters kwamen binnenvliegen in mijn studeerkamer, gelegen op de eerste verdieping mijner woning (Schovenhorst, Putten, Veluwe).

Van 11 tot 1 uur was het binnenvliegen het overvloedigst en had ik voortdurend werk, om de dieren te vangen en in doosjes te doen, die dadelijk in het duister geplaatst werden.

Ik laat hieronder eene opsomming volgen van wat er in die twee uren kwam binnenvliegen, waarbij op te merken valt, dat ik eene lamp met een reflector op een der vensterbanken plaatste, om de dieren van buiten af naar binnen te lokken en in de kamer eene hanglamp boven de tafel hing, welke laatste ik met een wit laken bedekt had. De meeste voorwerpen plaatsten zich op deze helverlichte, witte oppervlakte; de overige bleven door het vertrek rondvliegen.

<i>Lophopteryx camelina</i> L., 1 ♂	<i>Notodontidae.</i>
<i>Phalera bucephala</i> L., 2 ♂	»
<i>Porthesia similis</i> FUESSL., 2 ♂	<i>Lymantriidae (Liparidae)</i>
<i>Drepana falcataria</i> L., 1 ♂	<i>Drepanidae.</i>
» <i>lacertinaria</i> L., 1 ♂	»
<i>Cilix glaucata</i> SC., 1 ♂	»
<i>Demas coryli</i> L., 2 ♂	<i>Noctuidae.</i>
<i>Agrotis strigula</i> THNBG., 5 ♂	

<i>Rusina umbratica</i> GOEZE, 1 ♂	<i>Noctuidac.</i>
<i>Prothymnia viridaria</i> CL., 1 ♂	»
<i>Laspeyria flexula</i> SCHIFF, 1 ♂	»
<i>Thalera fimbrialis</i> SC., 3 ♂	<i>Geometridac.</i>
<i>Acidalia straminata</i> TR., 4 ♂	»
<i>Ephyra porata</i> F., 1 ♂, 1 ♀	»
<i>Timandra amata</i> L., 1 ♂, 1 ♀	»
<i>Chcsias rufata</i> F., 1 ♂	»
<i>Larentia ferrugata</i> CL., 1 ♂	»
<i>Tephroclystia oblongata</i> THUNBG., 1 ♀	»
» <i>vulgata</i> HW., 1 ♂	»
<i>Abraxas marginata</i> L., 1 ♂	»
<i>Selenia tetralunaria</i> HUFN., 1 ♂	»
<i>Semiothisa liturata</i> CL., 1 ♂, 1 ♀	»
<i>Boarmia gemmaria</i> BRAHM, 1 ♂	»
spec., 1 ♀	
<i>Nola centonalis</i> HB., 6 ♂	<i>Nolidac.</i>
<i>Diacrisia sanio</i> L., 1 ♂	<i>Arctiidac.</i>
<i>Lithosia complana</i> L., 1 ♂	»
<i>Crambus tristellus</i> F., verscheidene ♂	<i>Pyralidac.</i>
<i>Selagia argyrella</i> F., 1 ♂	»
<i>Endotricha flammealis</i> SCHIFF., vele ♂	»
<i>Scoparia</i> spec., afgevlogen, ondetermineerbaar, 1 ♂	
<i>Plutella maculipennis</i> CURT., vele ♂	<i>Plutellidac.</i>

Verder nog eenige Schietmotten (*Trichoptera*), *Cicadellinen*, *Chrysopa's*, Kakkerlakken (*Ectobia*) en Sluipwespen (*Ophion*, doch alleen wijfjes).

Naar aanleiding van deze lijst vallen nog de volgende opmerkingen te maken.

Dat zij bevestigt, dat de des nachts op licht afkomende vlinders bijna uitsluitend manlijke voorwerpen zijn.

Dat het aantal Noctuiden gering is, nl. 5 soorten van de 32.

Dat het ♂ van *Diacrisia sanio* L. blijkt ook des nachts te vliegen; het is eene der soorten nachtvlinders, waarvan het ♂ ook overdag vliegt en waarvan ik het van belang acht te weten, of alleen het ♀ (in verband met het eierleggen) des nachts vliegt, dan wel beide seksen. Zie Ent. Ber. Deel IV, p. 83.

Dat eene soort van het genus *Boarmia* gevangen werd, die ik, omdat het exemplaar vrij sterk afgevlogen was, niet met zekerheid kon determineeren, ofschoon ik wel kon zien, dat het „iets bijzonders” was. Daar het een vrouwelijk voorwerp was, trachtte ik er eieren van te verkrijgen, hetgeen gelukte. Uit velerlei voorgezet voedsel kozen de jonge rupsjes *Larix*, waarmede zij tot aan den winter gevoed werden. Na de overwintering, waarbij geen enkel voorwerp verloren ging, zette ik hun, daar *Larix* nog niet uitgelopen was, naalden van dennesoorten voor. Van deze kozen zij die van den Weymouth-den, *Pinus strobus*, waarvan zij thans flink eten en groeien. Omtrent de soort heb ik thans wel een vermoeden, doch wil, alvorens verdere mededeeling te doen, liever het verschijnen van den vlinder afwachten, ten einde algeheele zekerheid te bezitten.

Putten (Vel.)

J. TH. OUDEMANS.

### Acarologische Aanteekeningen LVI.

Een zonderlinge misstelling bij Cuvier's  
Règne Animal, 1<sup>e</sup> Ed., v. 4, 1817.

Op p. 120 van dit deel, door LATREILLE bewerkt, begint een artikel over „Les ACARUS”. Dit bestaat uit 4 alinea's. De 3<sup>e</sup> alinea behoort niet tot dit artikel, maar moet verplaatst worden naar p. 121 en ingelascht worden tusschen de 1<sup>e</sup> en 2<sup>e</sup> alinea van het artikel over „Les SMARIDES”.

Dezelfde opmerking maakte ik reeds over beide artikelen in de tweede Editie van 1829. Men zie daarover de Ent. Ber., v. 4, n. 81, p. 150.

Is 't niet kras, dat iemand van zijn werk den tweeden druk bewerkt en zoo'n zinstoring niet bemerkt?

Parasitus mustelorum Oudms.

Het ♀ heeft enkele bijzonderheden, die door BERLESE, Monogr. del Genere Gamasus (in Redia v. 3, p. 152—154) niet vermeld zijn: de vertikaal-, scapulaar-, mediaan- en posterior-borstels, alsmede 2 ventraal- en 1 postanaalborstels zijn als de humeraalborstels, n.l.: bacilli-